

18.6.2026

Dnro 2026_049
VH/2998/00.04.05/2026
VN/33836/2025

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Asia

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön lausuma hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (valvontalaki) ja Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Lausuma

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja pitää myönteisenä, että hallituksen esityksessä on huomioitu merkittävä osa arviomuistiosta annetuissa lausunnoissa esitetyistä kehittämistarpeista.

Erityisen kannatettavana selvitysyksikkö pitää veloitteidenhoitoselvityksen käytön laajentamista koskemaan palveluntuottajan yleisten edellytysten arviointia.

Selvitysyksikkö katsoo kuitenkin, että harmaan talouden torjunnan näkökulmasta keskeisiä kehittämistarpeita on edelleen jäänyt osittain huomioimatta tai ne edellyttävät jatkovalmistelua. Tässä lausunnossa esitetään seuraavat keskeiset täsmennys- ja kehittämisehdotukset:

- Ulosottovelkaa ja varattomuusesteitä koskevan luotettavuusarvioinnin nimenomainen sääntely
- Vastuuhenkilöiden ja omistajien muiden yritysytteyksien huomioiminen luotettavuusarvioinnissa
- Tiedonsaantioikeuden sääntelymallin kehittäminen joustavammaksi ja riskiperusteista valvontaa paremmin tukevaksi

Perustelut

Ulosottovelka ja varattomuuseste

Palveluntuottajan luotettavuuden arviointia koskevasta 7 §:stä puuttuu mahdollisuus arvioida luotettavuutta yleisen velkaantumisen taikka maksuhäiriöiden perusteella. Vastaavissa säännöksissä muualla laissa luotettavuuden arviointiin sisältyy kohta, jonka mukaan arvioitavaa toimijaa ei pidetä luotettavana, jos ”toimijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin.” Kohta mahdollistaa julkisoikeudellisten velkojen lisäksi myös yksityisoikeudellisten, ulosotossa olevien saatavien,

huomioimisen luotettavuuden arvioinnissa. Kriittisenä maksukyvyyn rajana on usein pidetty 5 000 euron velkaa tai velkaa, joka on yli 5 % liikevaihdosta. Tällainen ulosotovelka, riippumatta sen luonteesta, tyypillisesti vaarantaa toimijan kyvyn jatkossa selviytyä maksuvelvoitteistaan ja julkisten velvoitteiden hoitamisesta. Varattomuudesta tarkoittaa yleensä jo todettua kyvyttömyyttä selviytyä velvoitteista. Molemmissa tilanteissa toimijan taloudellinen luotettavuus on vaarantunut.

Selvitysyksikkö ehdottaa, että valvontalain 7 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi kohta, jonka mukaan ”palveluntuottajaa (tai 6 §:n 1 momentin 4 kohdassa mainittua henkilöä) ei voida pitää luotettavana, jos palveluntuottajalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin.”

Vastuuhenkilöiden ja omistajien yritysytteudet

Valvontalain 7 §:n 5 momentissa säädetään siitä, että palveluntuottajan luotettavuuden arvioimiseksi voidaan 1 momentissa tarkoitettuja seikkoja selvittää sellaisista yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät palveluntuottajaan tai tämän pykälän 3 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin. Pykälän 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä ovat ne, jotka omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella käyttävät määräämisvaltaa palveluntuottajassa.

Selvitysyksikkö toteaa, että voimassa oleva sääntely ei kaikilta osin mahdollista kokonaisvaltaista luotettavuuden arviointia tilanteissa, joissa harmaan talouden riski liittyy nimenomaan vastuuhenkilöiden tai omistajien aikaisempaan tai rinnakkaiseen yritystoimintaan. Tyypillisissä harmaan talouden ilmiöissä vastuuasemassa olevat henkilöt voivat toimia samanaikaisesti tai peräkkäin useissa yrityksissä, hyödyntää yhtiö-rakenteita toiminnan jatkamiseen tai siirtämiseen tai käyttää omistus- ja määräysvaltajärjestelyjä tosiasiallisen vastuun hämärtämiseen. Näissä tilanteissa yksittäistä palveluntuottajaa koskeva tarkastelu ei aina anna riittävää kuvaa toimijan taloudellisesta luotettavuudesta tai velvoitteiden hoitoa koskevasta toimintatavasta.

Luotettavuuden arvioinnin kannalta on siten olennaista, että viranomaisella on mahdollisuus tarkastella myös palveluntuottajan vastuuhenkilöihin ja omistajiin kytkeytyviä muita yrityksiä ja yhteisöjä silloin, kun niillä on merkitystä arvioitaessa palveluntuottajan taloudellisia edellytyksiä, velvoitteiden hoitoa tai toiminnan jatkuvuutta. Vastaavanlainen sääntelyratkaisu on käytössä useissa muissa luotettavuussäännöksiä sisältävissä laeissa, joissa arviointi ulotetaan nimenomaisesti vastuuhenkilöiden ja merkittävien omistajien muihin yritysytteuksiin.

Selvitysyksikkö katsoo, että valvontalain 7 §:n 5 momenttia tulisi täsmentää lisäämällä siihen viittaus myös pykälän 4 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin. Täsmennys tukisi lain tavoitetta riskiperusteisesta ja ennakoivasta valvonnasta sekä parantaisi viranomaisen mahdollisuuksia tunnistaa sellaisia rakenteita ja järjestelyjä, joiden avulla harmaan talouden ilmiöitä voidaan pyrkiä jatkamaan tai peittämään sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannossa.

Tiedonsaantioikeus

Viranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään valvontalain 45 §:ssä. Pykälässä valittu säätelymalli edellyttää, että luettelossa on mainittu kaikki sellaiset tiedonluovuttajat, joilta on tarve saada salassa pidettävää tietoa. Velvoitteidenhoitoselvityksen

näkökulmasta tämä tarkoittaa, että luetteloa pitää päivittää, jos viranomaisen tietotarve ja velvoitteidenhoitoselvityksen salassa pidettävän tiedon tietotarve laajenee, pitää uusista tiedonluovuttajatahoista säätää aina myös 45 §:ssä.

Vaihtoehtona voisi olla säätää tiedonsaannista vastaavasti kuin muualla laissa on tyyppillisesti säädetty luotettavuussäätelytilanteissa. Esim. laissa luonnontuotteita ke-
räävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta (487/2021) säädetään viranomai-
sen tiedonsaantioikeudesta seuraavasti: ”Kehittämis- ja hallintokeskuksella ja työsuojeluviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viran-
omaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta tietoja veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapa-
turma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin tai Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekis-
teröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, toiminnasta, taloudesta
sekä kytkennöistä tai tämän lain mukaisten velvoitteiden noudattamisesta, jos tiedot
ovat välttämättömiä 5 §:ssä tarkoitetun luotettavuuden selvittämiseksi.” Tässä sään-
telymallissa on säädetty tietotyypeistä, ei tiedonluovuttajista. Tämä malli ei vaadi jat-
kuvia muutoksia rekisterinpitäjien tai tietotarpeiden muuttuessa. Muutos lisäisi sään-
telyn joustavuutta ja tukisi paremmin muuttuvien harmaan talouden ilmiöiden torjun-
taa.

*Selvitysyksikkö toteaa, että 45 § tulisi pitää ajan tasalla, jos valvontalain käyttötarkoi-
tuksiin laadittavan velvoitteidenhoitoselvityksen tietosisältö muuttuu. Selvitysyksikkö
ehdottaa ministeriön harkittavaksi tiedonsaantioikeuden sääntelymallin muuttamista
vastaamaan muualla laissa säädettyä.*

Helsingissä 18.6.2026

Janne Marttinen
johtaja

Marko Niemelä
apulaisjohtaja

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 029 512 000
email: htsy@vero.fi

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu torstai 18. kesäkuuta 2026

Lausunto_765436.pdf

(175832 byte)

SHA-512: 8b5ecca5ce1fbc5408c48a409c318f8dce5dc
db3f7f686f438f8f6b8496c5568cd879e890d97f45cf96
0c7d4d8e17fbccc27a8be433a2450d8905db114b4addc

Allekirjoitukset

18.6.2026 6.57.11 (CET)

Niemelä Marko

marko.niemela@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

18.6.2026 10.09.38 (CET)

Marttinen Janne

janne.marttinen@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

18.6.2026; HTSY lausunto HE luonnos Sote valvontalaki

Tämän tosittien aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä
<https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

8b5ecca5ce1fbc5408c48a409c318f8dce5dcd879e890d97f45cf960c7d4d8e17fbccc27a8be433a2450d8905db114b4addc

Tästä tosittieesta

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Assently E-Sign -palvelussa. Palvelun tarjoaa Assently AB, yrittysrekisterinumero 556828-8442, Ruotsi.